

VARHAISKASVATUKSEN ASIAKASMAKSUJEN MÄÄRÄÄMINEN JA PERIMINEN 1.8.2026 ALKAEN

Säädökset

Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista 1503/2016

Asiakaslakimuutos 1.8.2026 alkaen (Kuntaliiton yleiskirje 8/2025)

Varhaiskasvatusmaksun määrittäminen

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu määräytyy palvelun käyttäjän ja hänen kanssaan yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävän henkilön veronalaisten ansio- ja pääomatulojen sekä verosta vapaiden tulojen perusteella.

Palvelun käyttäjäksi katsotaan lapsen ohella hänen kanssaan yhteistaloudessa elävät vanhemmat ja muut huoltajat.

Perheen tulot ilmoitetaan erillisellä tuloksetyslomakkeella, joka palautetaan liitteineen varhaiskasvatustoimistoon viimeistään varhaiskasvatuksen alkaessa. Tuloksetyksiä ei tarvitse toimittaa, mikäli lapsesta maksetaan korkeinta maksua. Maksun määrittämiseen liittyvät tulotiedot tarkistetaan vuosittain sekä tarvittaessa. Mikäli perhe ei tarkistuksen yhteydessä ilmoita tulotietoja, peritään korkein maksu. Maksu voi kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa olla ensimmäisen lapsen osalta enintään 335 euroa kuukaudessa, mikäli määrätty kuukausimaksu jää alle 32 € lasta kohti, sitä ei peritä.

Varhaiskasvatuspalvelut kustannetaan pääosin verovaroin.

Perhekoko ja sisarusalennus

Perheen kokona otetaan huomioon yhteistaloudessa avioliitossa ja avoliitossa elävät henkilöt sekä heidän kanssaan samassa taloudessa asuvat molempien alaikäiset lapset.

Varhaiskasvatuksen maksu on lapsikohtainen. Perheen ensimmäisestä (nuorimmasta) lapsesta peritään tulojen mukainen maksu, ikäjärjestyksessä seuraavasta peritään maksu, joka on 40 % nuorimman lapsen maksusta. Muista lapsista perittävä maksu on 20 % nuorimman lapsen maksusta.

Määrättäessä perheen toisen tai useamman lapsen maksua käytetään määräytymisen perustana nuorimman lapsen laskennallista kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksua.

Varhaiskasvatusmaksut ja niiden periminen

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain mukainen kuukausimaksu voidaan periä enintään yhdeltätoista kalenterikuukaudelta toimintavuoden (1.8-31.7) aikana. Maksu voidaan kuitenkin periä myös 12 kuukaudelta, mikäli lapsi on hoidossa asiakasmaksulain 4 §:n mukaisesti toimintavuoden kaikkina kuukausina.

Jos lapsen varhaiskasvatus alkaa tai loppuu kesken kalenterikuukauden, maksu määrätään päätöksen mukaisen varhaiskasvatusajan mukaan kuukausimaksua pienempänä.

Mikäli lapsen huoltajat asuvat eri osoitteissa ja lapselle järjestetään varhaiskasvatusta yhdessä kunnassa, määrätään maksu sen perheen tulojen perusteella, jonka luona lapsella on väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalvelusta annetun lain (661/2009) mukainen asuinpaikka. Jos huoltajat asuvat eri kunnissa ja lapselle järjestetään varhaiskasvatusta kahden kunnan alueella, on maksu määrättävä erikseen molemmissa kunnissa.

Jos lapsen huoltajat eivät ota vastaan lapselle haettua ja myönnettyä paikkaa varhaiskasvatuksessa eikä paikkaa ole peruutettu ennen kunnan päätöksen mukaisen varhaiskasvatuksen alkamista, voidaan perheeltä periä puolet asiakasmaksulain mukaan määräytyvästä kuukausimaksusta.

Varhaiskasvatuksen maksujen tulorajat, maksuprosentit ja maksut

Kokoaikaisen varhaiskasvatuksen kuukausimaksu

Kokoaikaisen varhaiskasvatuksen kuukausimaksu saa olla enintään perheen koon mukaan määräytyvän maksuprosentin osoittama euromäärä vähimmäistulorajan ylittävästä kuukausitulosta.

Varhaiskasvatuksen maksujen tulorajat ja maksuprosentit ja perheen tulot

Perheen koko	Tuloraja	Korkein maksuprosentti	Korkein maksu/ tulot enemmän kuin
2	4369	10,70	7499
3	5635	10,70	8765
4	6399	10,70	9529
5	7163	10,70	10293
6	7925	10,70	11055

Mikäli perheen koko on suurempi kuin kuusi, nostetaan maksun määräämisen perusteena olevaa tulorajaa 295 eurolla kustakin seuraavasta perheen alaikäisestä lapsesta.

Osapäivähoito keskimäärin 20 tuntia viikossa

esim. 4 h/pv tai kokopäivähoito esim. 10 hp kuukaudessa 8 h/pv.
Maksu on 50 % perheelle määräytyvän kokopäivähoidon maksusta.

Osapäivähoito, enintään 5 tuntia/pv.

Maksu on 60 % perheelle määräytyvän kokopäivähoidon maksusta.

Kokopäivähoito, keskimäärin 5-7 h päivä, enintään 35 tuntia viikossa

Maksu on 80 % perheelle määräytyvän kokopäivähoidon maksusta.

Kokopäivähoito, keskimäärin yli 7 h päivä, yli 35 tuntia viikossa

Maksu on 100 % perheelle määräytyvän kokopäivähoidon maksusta

Laskettaessa lapsen keskimääräistä viikoittaista aikaa varhaiskasvatuksessa otetaan huomioon varhaiskasvatukseen **varattu aika** kalenterikuukauden ajalta.

Osa-aikainen hoito/säännölliset viikkovapaat

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja vähentää etukäteen tehty sopimus siitä, kun lapsen hoitoaika on jatkuvasti kuukausittain säännönmukaista hoitoaikaa merkittävästi lyhyempi ja tarvittavat hoitopäivät ilmoitetaan varhaiskasvatuspaikkaan etukäteen. Päätös hoitopäivien määrästä tehdään huoltajan tekemän varhaiskasvatushakemuksen

mukaan toimintavuodeksi (1.8.-31.7) kerrallaan tai varhaiskasvatuksen alkaessa. Sovitun osa-aikaisen hoidon tulee olla voimassa **vähintään 3 kuukautta**.

Hoitopäiviä on enintään 10 pv/kk, maksu on 50 % perheelle määräytyvän varhaiskasvatuksen maksusta.

Esim. kokopäivähoito yli 7 h pv, enintään 10 hp/kk, maksu 50 % kokopäivähoidon maksusta.

Hoitopäiviä on enintään 15 pv/kk, maksu on 75 % perheelle määräytyvän varhaiskasvatuksen maksusta.

Esim. osapäivähoito enintään 5 h pv, enintään 15 hp/kk, maksu 75 % osapäivähoidon maksusta.

Mikäli hoitopäiviä on 16 tai yli, maksu on 100 % perheelle määräytyvän varhaiskasvatuksen maksusta.

Mikäli lapsi käyttää hoitopäiviä sovittua vähemmän, ei maksusta tule hyvitystä. Mikäli sovittujen päivien määrä ylittyy, maksu peritään ko. kuukautena edellä luetelluista maksuluokista (enintään 10 hp tai enintään 15 hp) seuraavaksi korkeamman maksuluokan mukaan. Lasten huoltaja voi muuttaa ko. maksuluokkaa myös kesken toimintakauden. Muutosta varten tulee tehdä uusi varhaiskasvatushakemus, jossa ilmoitetaan sovittujen hoitopäivien määrän muutoksesta. Maksumuutos tulee voimaan aikaisintaan seuraavan kuukauden alusta lukien. Takautuvia muutoksia asiakasmaksun alentamiseen ei tehdä.

Lasten hoitopäivät, vapaapäivät ym. poissaolot ilmoitetaan varhaiskasvatuspaikkaan sovittuna aikana viimeistään silloin, kun hoitopaikassa tehdään henkilöstön seuraavaa 3 vk työvuorosuunnitelmaa. Mikäli hoitoaikoja ja lapsen mahdollisia vapaapäiviä ei ole silloin vielä tiedossa, tulee lasten hoitoajat ilmoittaa kuitenkin hoitopaikkaan etukäteen, vähintään kuitenkin 1 viikkoa aikaisemmin.

Jos lapselle on myönnetty osa-aikainen hoitopaikka enintään 10 hp/kk tai enintään 15 hp/kk ja lapsen hoitoaikoihin tulee äkillisiä muutoksia, vapaapäivät (V) huomioidaan laskutuksessa vain, jos muutokset on ilmoitettu hoitopaikkaan etukäteen, viimeistään kuitenkin edellisenä päivänä klo 16.00 mennessä.

Sen jälkeen ilmoitetut vapaapäivät, poissaolot yms. merkitään tavallisiksi poissaolopäiviksi (P), jotka lasketaan lapsen hoitopäiviksi. Lapsen sairauspäivät (S) lasketaan myös lapsen hoitopäiviksi.

Tilapäinen varhaiskasvatus

Tilapäistä varhaiskasvatusta järjestetään silloin, kun hoitopaikoissa on tilaa eikä siitä aiheudu ylimääräisiä kustannuksia. Tilapäisestä hoidosta peritään maksua 15 €/pv.

Tulojen selvittäminen

Varhaiskasvatuksen maksua määrättäessä otetaan huomioon perheen kaikki veronalaiset ansio- ja pääomatulot sekä verosta vapaat tulot. Kaikista maksuun vaikuttavista tuloista ja vähennyksiin oikeuttavista maksuista on oltava tositteet. Jos kuukausittaiset tulot vaihtelevat, otetaan kuukausituloina huomioon viimeksi kuluneen vuoden keskimääräinen kuukausitulo. Yrittäjiltä ja ammatinharjoittajilta tuloina otetaan huomioon viimeksi toimitetussa verotuksessa vahvistetut veronalaiset tulot korotettuna niillä prosenttimäärillä, jotka Verohallinto vuosittain antamissaan päätöksissä ennakkoperinnän laskemisperusteista määrää.

Mikäli vanhemmat eivät toimita tulotositteita ilmoitettuun päivämäärään mennessä, peritään maksuna korkein maksu eli kokopäiväisestä varhaiskasvatuksesta 335 € kuukaudessa. Korjausta näin määräytyneeseen maksuun ei tehdä takautuvasti ilman erityisiä perusteita, vaan maksu korjataan siitä alkaen, kun tulotiedot on toimitettu varhaiskasvatustoimistoon.

Tuloina otetaan huomioon:

- palkkatulot ja päivärahat, myös ulkomailla ansaitut
- lomaraha
- ylityöt, vuorolisät, luontaisedut
- ansiotuloja korvaavat päivärahat ja muut tulot
- ammatin- ja liikkeenharjoittamisesta saatu henkilökohtainen tulo
- huoltajien ja hoidossa olevien lasten eläkkeet, elinkorot
- elatusavut ja - tuet varhaiskasvatuksessa olevan lapsen osalta; jos elatusvelvollinen maksaa elatusavun suoraan, toimitetaan kopio päätöksestä ja kuitti maksetusta elatusavusta
- päivä-, äitiys- ja vanhempainraha
- työttömyyskorvaukset
- vakuutusyhtiöiden maksamat muut kuin sairaus- ja tutkimuskorvaukset
- omaishoidontuki
- muut säännölliset henkilökohtaiset tulot sekä pääomasta että muusta omaisuudesta saatavat bruttotulot esim. vuokratulot (- maksettu yhtiövastike), henkilökohtaiset palkkiot yms.
- laskennallinen metsätulo
- osittainen tai joustava hoitoraha

Tuloina ei oteta huomioon:

- lapsilisä
- lapsen hoitotuki, vammaistuki tai eläkkeensaajan hoitotuki (vammaisetuuksista annettu laki 570/29007)
- kansaneläkelain (568/2007) mukainen lapsikorotus
- asumistuki
- tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavat sairaanhoito- ja tutkimuskulut
- sotilasavustus, rintamalisä
- opintoraha, aikuiskoulutustuki, opintotuen asumislisä
- toimeentulona maksettava toimintaraha ja matkakorvaus
- työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukainen kulukorvaus
- kuntoutusrahalain mukainen ylläpitokorvaus
- opintojen johdosta suoritettavat apurahat ja muut vastaavat avustukset
- perhehoidon kustannusten korvaukset
- lasten kotihoidon tuki

Tulosta vähennetään:

- elatusvelvollisuuden perusteella maksetut elatusavut: maksetusta elatusavusta tulee toimittaa tositteet
- rahana maksettu syytinki

Poissaolojen vaikutus varhaiskasvatuksen asiakasmaksuun

Kuukausimaksu peritään maksulain mukaan myös poissaolopäiviltä, seuraavin poikkeuksin:

1. jos lapsi on sairautensa vuoksi poissa varhaiskasvatuksesta kaikki kalenterikuukauden toimintapäivät, maksua ei peritä lainkaan,
2. jos lapsi on sairautensa vuoksi poissa varhaiskasvatuksesta vähintään yksitoista (11) toimintapäivää kalenterikuukaudessa, maksuna peritään puolet kuukausimaksun määrästä,
3. jos lapsi on poissa varhaiskasvatuksesta muusta syystä kuin sairautensa vuoksi kalenterikuukauden kaikkina päivinä, maksuna peritään puolet kuukausimaksun määrästä.

Isyysrahajaksosta johtuvasta lapsen poissaolosta tulee ilmoittaa varhaiskasvatuspaikkaan viimeistään kaksi viikkoa aikaisemmin. Asiakasmaksua ei peritä

ajalta, jolloin ko. lapsi on poissa hoitopaikasta. Isyysrahakauden aikana ei lapsella ole oikeutta käyttää hoitopaikkaa.

Inarin kunnan sivistyslautakunta on hyväksynyt 15.2.2023 § 17 liitteenä olevat asiakasmaksujen perimättä jättämisen perusteet 1.3.2023 (liite 1)

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut / lapsen pitkä kuljetusmatka ja -kustannukset

Mikäli lasten varhaiskasvatukseen kuljettamismatka tai -kustannukset muodostuvat huomattavasti keskimääräistä suuremmaksi, on perheellä Inarin kunnan sivistyslautakunnan päätöksen mukaan mahdollisuus anoa maksun alentamista tai poistamista tai esittämäänsä muuta yksilöllistä ratkaisua varhaiskasvatuksen järjestämiseksi. Anomus toimitetaan Inarin kunnan varhaiskasvatusjohtajalle.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tarkistaminen ja tulotietojen ilmoittamisvelvollisuus

Asiakasmaksut määritellään pääsääntöisesti vuosittain koko toimintavuotta varten. Maksuja tarkistetaan kesken toimintavuoden, mikäli perheen koko muuttuu tai palvelun saajan tai perheen maksukyky (tulot) olennaisesti muuttuvat (-/+ 10 %) tai maksu osoittautuu virheelliseksi. **Perheen tulee ilmoittaa varhaiskasvatustoimistoon kirjallisesti maksun suuruuteen vaikuttavien tietojen muutokset liitteineen. Kunnalla ei ole velvollisuutta tehdä muutosta perheelle maksun alentamisesta takautuvasti, jos perhe ei ole itse toimittanut uusia tulotietoja eikä hakenut muutosta ajoissa.**

Jos maksun määräämistä koskeva päätös on perustunut asiakkaan tai hänen edustajansa antamiin virheellisiin/puutteellisiin tietoihin, voidaan maksu korjata takautuvasti enintään vuoden ajalta.

Asiakasmaksujen tulorajojen euromäärät sekä maksujen euromäärät tarkistetaan joka toinen vuosi yleisen ansiotasoindeksin ja opetustoimen hintaindeksin muutosten mukaisesti. Indeksillä tarkistetut euromäärät tulevat voimaan tarkistusvuotta seuraavan vuoden elokuun ensimmäisenä päivänä.

Mikäli asiakasmaksun määräävä kunta tai kuntayhtymä ei ole saanut asiakkaaltaan riittäviä ja luotettavia tietoja maksun määräämistä varten, on viranomaisella oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä tiedokseen kaikki asiakkaan taloudellista asemaa koskevat asiakasmaksun määräämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot ja selvitykset työnantajalta, työttömyyskassalta, Kelalta, eläkelaitokselta, rahalaitokselta ja muilta ao. viranomaisilta

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen perimättä jättäminen ja alentaminen

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain 13 §:n mukaan varhaiskasvatuksesta määrätty maksu voidaan jättää perimättä tai sitä voidaan alentaa siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa palvelun käyttäjän tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai lapsen vanhemman tai huoltajan lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista.

Maksun alentaminen tai perimättä jättäminen tulee tehdä aina ennen toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) mukaisen toimeentulotuen myöntämistä.

Hakemuksia maksun perimättä jättämisestä tai alentamisesta on saatavana sekä sosiaalitoimistosta että varhaiskasvatustoimistosta. Vanhempien tulee ottaa yhteyttä Inarin kunnan sosiaalityöntekijään, jonka lausunto tarvitaan liitteeksi hakemukseen.

Perimispalkkio, maksukehotus ja viivästyskorko

Huomioitavaa on, että lasten vanhemmat/huoltajat, ovat yhteisvastuullisia lasten varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen suhteen. Mikäli maksamattomat laskut joudutaan laittamaan perintään, perintä tulee koskemaan molempia huoltajia.

Maksukehotuksen lähettämisestä peritään 5 euroa. Mikäli maksua ei suoriteta, lähetetään lasku ulosottoviranomaisen perittäväksi. Viivästyskoron vahvistaa Suomen pankki.

Yhteystiedot ja lisätietoja

Inarin kunta, varhaiskasvatustoimisto
Piiskuntie 2, 99800 Ivalo

Merja Kukkala, toimistosihteeri puh. 040 7024414 (asiakasmaksupäätökset)

Riitta Hilli, toimistosihteeri puh. 040 7263553 (asiakasmaksulaskutus)

Pirkko Saarela, varhaiskasvatusjohtaja puh. 040 7441259

Krista Leivo, varhaiskasvatusyksikön johtaja puh. 040 7441210

Email: etunimi.sukunimi@inari.fi

- Inarin kunnan päivähoitomaksujen perimättä jättämisen perusteet 1.3.2023 alkaen LIITE 1 (Inarin kunnan sivistyslautakunta 15.2.2023 § 17)
- Päivähoidon järjestämisperiaatteet erityistapauksissa

LIITE 1

